

PESCADORS CONFRARES DEL VEÏNAT DE MAR, 1700–1708

Núm. 28

A principis del segle XVIII els pescadors de l'incipient Veïnat de Mar del poble de Sant Pere de Premià es van incorporar a la confraria de Sant Antoni de la parròquia, que és on s'adscriuen els homes d'oficis; si bé, més endavant, a finals d'aquella centúria, a la mateixa parròquia s'hi constituïria la confraria de Sant Elm, més pròpia de pescadors i mariners.

Aquest fet està registrat en un llibret curiós i preciós, amb tapa de pell, de la confraria de Sant Antoni. El llibret, conservat a l'arxiu parroquial de Sant Pere, es va obrir per al registre dels nous confreres i l'anotació dels seus pagaments. El títol, en català antic, diu: "*Llibre dels Manestrals Confreres de Sant Antoni y de las diffinicions dels comptes dels administradors*".

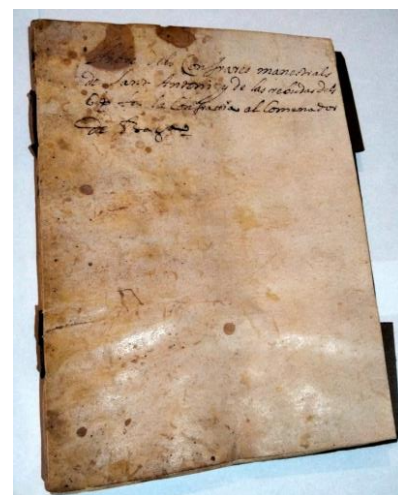
La confraria s'havia fundat a la parròquia l'any 1693. El 25 de gener de 1700 se'n redactaren noves *Capitulacions afegides a la Confraria de sant Antoni Abat*, que també conserva l'arxiu. Aquí és on es produeix la fusió de menestrals amb pescadors, davant del rector Mn. Francesc Barata, jurats, consell i batlle. Resumint, ens diu que com que els menestrals d'oficis són pocs, accepten incorporar els pescadors de la parròquia. Són aquests: "*Barthomeu Roig, Jaume Raldós y Castellar, Francesc Mas, Manuel Badia, Salvador Roca Cisa, Josep Busquets y Cisa, Salvador Estival y Bernat Garaus tots ells pescadors del Veïnat de Mar*". Tot fet i redactat amb autoritat i decret de l' "*Exm. Il·lm. i Revdm. Sr. Bisbe de Barcelona*" i pacten els estatuts i capítols, dels quals en copiem el primer: "*Primerament: que tots los dits pescadors com les persones qui en la present parrochia y son terme faran y exerciran aquets capítols... sien agregats y units a la dita Confraria...*" Segueixen els Ytems, que indiquen pactes i condicions.¹

Poc després es va encetar aquest llibre amb motiu de l'entrada d'aquests nous pescadors (1701). Cada vegada n'eren més, tal com anava creixent també el Veïnat de Mar de Premià. Primer el llibre anomena els responsables de la confraria, i després va citant els pescadors i gent d'altres oficis que s'hi apunten. A la primera pàgina hi ha registrats els oficials o caps de la confraria. Hi apareixen cognoms que aviat s'assentaran al Veïnat de Mar.

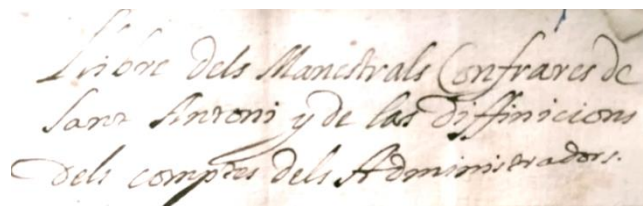
Els menestrals eren els administradors principals d'una confraria. També podem veure con els oficis que surten són d'artesans, amb excepció dels pagesos que eren a la confraria de Nostra Senyora del Roser. L'ofici de mestre de cases és molt citat atès que al nou veïnat s'hi construïa molt. Literalment, el text diu: *Los oficiales o manastrals de la Confraria del gloriós Sant Antoni de la parroquial de Premià són los següents: Joan Rosell mestre de cases, Gabriel Torriz mestre de cases, Feliu Sabater mestre de cases, Josep Ferrer carreter, Josep Rodós i Maymo carreter, Josep Arbucias fuster, Miguel Puig fuster, Roman Estrades roder, Nicolau Estrades roder, Jacintho Godas sastre, Llorens Mas manya, Josep Roldran espardenyer, Pere Comas teixidor de lli, Josep Mas ferrer, Salvador Godas carreter, Josep Serra espardenyer.*

Rectoria de Sant Pere de Premià,
seu de l'arxiu parroquial

Llibre de la confraria

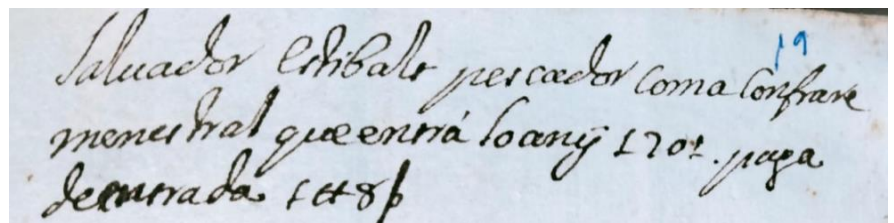
¹ Josep Colomer i Busquets, *Parròquia de Sant Pere de Premià*, 2023.

Segons aquest llibret de l'Administració podem comptar que la confraria tenia 16 confreres menestrals, i uns 30 confreres menestrals de molts oficis que hi havien entrat entre 1701 i 1708, dels quals 10 eren pescadors. Però segurament hi havia també molts altres confreres que ja hi eren abans d'obrir el llibre.

Al final de la primera pàgina surt el pagament que han fet anualment aquests oficials de la Confraria. Hi diu: *"Al ultim codern de est llibre estan las rebudas dels 6 sous fa cada any la Confraria de Sant Antoni de Premià a la Comanda de Sant Antoni de Bar,a"* Sabem que la comanda de Sant Antoni era una casa hospitalària, caritativa i administrativa de l'orde dels Pares Antonians que hi havia a Barcelona. A continuació van apareixent, un a cada pàgina, els menestrals que paguen i, a partir de la dissetena, els pescadors que entraven a la confraria com a menestrals, i la quota d'entrada que pagaven. Recordem que els menestrals professaven un art mecànic i formaven part d'un gremi. Pertanyien a certes famílies acomodades i als rengles superiors dels obrers qualificats, i alguns d'ells estaven dintre del poder municipal. Podem dir que aquests pescadors són els *veïns de mar* més antics que tenim registrats, i quasi tots són esmentats en la llista de 1728. O ells o els seus pares.

Encara que s'assemblin, les anotacions d'entrada són una mica diferents. Podem veure com els pescadors que entren tant el 1701 com el 1708 paguen diferent. Però no sabem per què. Recordem que les lliures i sous eren la moneda petita que circulava per Catalunya en aquella època. També en copiem les pàgines literalment:

- Josep Cisa y Barquer pescador entra lo any 1701 com a confrare menestral paga de entrada 4 lliures y 4 sous.

- Salvador Estibal pescador com a confrare menestral que entra lo any 1701 paga de entrada 1 lliura y 8 sous.

- Francesc Mas pescador com a confrare menestral entra lo any 1701 y paga de entrada 2 lliures y 16 sous.

- Bernat Torras pescador com a confrare menestral que entra lo any 1701 paga de entrada 1 lliura y 8 sous.

- Salvador Cisa y Roca pescador com a confrare menestral que entra lo any 1701 y paga de entrada 2 lliures y 4 sous.

- Miquel Badia pescador com a confrare menestral que entra lo any 1701 paga de entrada 2 lliures y 16 sous.

- Barthomeu Roig pescador com a confrare menestral.

- Joan Roig pescador a entrat lo any 1708 ha pagat un ral 8 sous de entrada, dich 1 lliura y 8 sous.

- Jacinto Riera pescador a entrat lo any 1708 ha pagat catorze reals de entrada, dich 1 lliura y 8 sous.

- Salvador Robles pescador com confrare que entra lo any 1708 paga de entrada 1 lliura y 8 sous per lo sobredit any.

Pescador penjant una xarxa (gravat del s. XVIII)

El llibre de l'administració també era objecte de les visites pastorals del bisbe. La confraria tenia cura del culte al sant i celebrava la seva festivitat; que podia tenir completes, cantars, ofici amb predicador, fins a dos sermons (de vegades pagats en espècies: el 1749 amb tres lliures de peix) i processó solemne, amb decoració de neules, enramades, cera abundant i la bandera. També posseïa una tomba col·lectiva a la mateixa església, en la que a més dels confreres s'hi podien enterrar els familiars. Als difunts se'ls celebraven aniversaris. El servei de la tomba, neteja i fosser anava a càrrec de la confraria, i per l'enterrament és donava una caritat.

Ens fem ben bé a la idea, doncs, de la religiositat dels pescadors que habitaven el minúscul Veïnat de Mar de Premià d'aquests anys. I també com, un cop incorporats a la confraria, en seguien devotament els costums i directrius.